

ODPOCZNIENIE (17) *sb n*

Oba o oraz pierwsze e jasne; teksty nie oznaczają é oraz -é.

sg *N* odpocznieni(e) (2). ◇ *G* odpocznieniã (10). ◇ *A* odpocznieni(e) (3). ◇ *I* odpocznieni(e)m (1). ◇ *L* odpocznieniu (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII w. (z Cn) s.v. odpoczynek.

1. *Zaprzestanie robienia lub doznawania tego, co jest odczuwane jako trud lub cierpienie, głównie dla nabrania sił na nowo; ulga; rcspiratio Mącz; cessatio, laxamentum, otium, quies, remissio, requies, requietio, vacatio Cn (12) : Respiratio, Odetchnienie odpocznienie/ wytchnienie Mącz 409b; Zgromádzamy z onym bogáтым mówiąc: Dużo moiá/ małz wiele dobrego ná długie látá/ odpoczyway [...]. á nie baczym iż nie będą długie látá/ á ná wieczność nie będzie odpocznienia długiego: tey nocy dużę z nas wydrą SkarKaz 551b.*

W przeciwstawieniu: »robota ... odpocznienie« (1): teraz profzę [...]/ áby was y máiętności wálze błogofławił/ [...] w gumnách y dobytkách/ w ftádách y w owczárniách/ w dzień roboty/ y w dzień odpocznienia. ReszPrz 113.

Zwrot: »nie mieć odpocznienia« (1): ROzmyślamy dziś wierni Krześciáni/ Iáko Pan Kryftus cierpiał zá nas rány: Od poimánia/ nie miał odpocznienia/ áż do fkonánia. ArtKanc D9v.

Wyrażenie: »dzień odpocznienia« = u Żydów sobota, u chrześcijan niedziela (2): ReszPrz 113; Dzień odpocznienia moy święć KołakSzczęśl Bv.

Szereg: »pokoj i odpocznienie« (1): [bogactwa] do vpadku więtfzã dádzã przyczynę/ niż do pokoiá y odpocznienia. WysKaz 10.

Wyrażenie przyimkowe: »bez odpocznienia« (1): plugáltwá wynosił/ kápłany iedná/ grzebł/ y bez odpocznienia/ wednie y wnocy robił SkarŻyw 461.

Przen (1) :

Zwrot: »dać odpocznienie« (1): Nie dziwuycie fię iż fię tu [na ziemi] źle macie [...]. Iełzczęć P. Bog [...] nie dał odpocznienia: ielzczęś ná pułzczy miedzy wężmi y iáłzczurkami SkarKaz 551a.

a. *Spokój, ukojenie; życie bez trudów i niebezpieczeństw (4) :*

odpocznienie od czego (1): Buduymy miáltá/ y obtoczmy ie murámi/ vtwierdzaymy wieże/ y bramy: poki mamy odpocznienie od woien. SkarKazSej 666b.

α. *O umarłych: ukojenie po trudach życia, zbawienie wieczne (3) :*

Wyrażenie: »wieczne (a. wiekuiste) odpocznienie« [w tym: w formułach modlitewnych (2)] [szyk 2:1] (3): ochrzci fię tym rychley/ abyś doftąpić mogł odpocznienia wiecznego SkarŻyw 428; Wiekuiftym odpocznieniem Pánie obdarz go. (–) A światłościã wiecznã oświeć go. LatHar 657, 180.

2. *Miejsce odpoczynku (5) :*

odpocznienie czyje (1): Tu będzie odpocznienie moje/ tu miełzkác będę. SkarŻyw 140.

a. *Miejsce odpoczynku dusz zbawionych (4) : Kwáp fię iedno do odpocznienia/ do domow murowáných/ ktorycheś nie budował: do winnic ktorycheś nie fczepił SkarKaz 551a; Nie dofyćże Pánie moy/ iżeś nam tákie mieyfce y odpocznienie drogã krwiã y śmierciã twoiã zgotował: ielzczęf lam po nas przychodźci chcefz? SkarKaz 552a.*

---

odpocznienie czyje (1): Dźiś święci Boży w odpocznieniu łwoim mowią: Máłe y krotkie było ćierpienie náłze/ á wefele długie y wieczne. *SkarKaz* 639a.

Wyrażenie: »wieczne odpocznienie« (1): Rącz [...] włzytkie wierne zmárłe/ wiecznego odpocźnienia domieścić. *LatHar* 42.

Synonimy cf ODPOCZYNEK.

Cf **ODPOCZAĆ, ODPOCZYNEK, ODPOCZYNIENIE**